

HT-prisen 2016

Komiteen for HIFOs pris for mest nyskapende bidrag har også i år hatt gleden av å vurdere mange gode og interessante bidrag. Komiteen har besluttet å tildele prisen for 2015 til Anna M. Peterson, Luther College, Iowa, USA for artikkelen «Et skjærende misforhold mellom lovens hensikt og dens virkninger»: Single mothers and midwives respond to the Castberg laws, 1916-1940, publisert i HT 2/2015.

De castbergske barnelovene fra 1915 er velkjent, mest for likestillingen av barn født innenfor og utenfor ekteskapet. I sin artikkel trekker Anna M. Peterson fram helt andre momenter. De castbergske barnelover åpnet for statlig økonomisk støtte til ugifte eller skilte mødre (for seks uker før fødsel og opptil seks måneder etterpå). Men dette var lite kjent i samtiden til å begynne med, og det fantes mange byråkratiske og moralske forhindringer. Kvinneaktivister og pågående enkeltkvinner kjempet ordningen fram til en praktisk mulighet, blant annet gjennom rettsak, og mellom 1915 og 1925 var det årlig 600-800 fattige kvinner som oppnådde støtte. Helt uventet kunne kvinner også, ved hjelp av de castbergske barnelover, vinne fram med påstander om at de hadde fått uekte barn samtidig som de var gift (noe som innenfor jussen til da hadde vært en logisk umulighet) og vinne farskapssaker.

De castbergske barnelover medførte flere oppgaver for jordmødre som å få greie på barnefarens navn og melde fra det når det dreide seg om ugifte mødre. Jordmødrene forlangte høyere kompensasjon og prøvde å få utvidet sine oppgaver innenfor helsestellet. Det siste fordi flere fødsler foregikk på sykehuset, og det ble mindre etterspørsel etter deres tjenester.

Med sin artikkel utfordrer Anna M. Peterson det synspunkt at kvinners deltakelse i byggingen av velferdsstaten ledet til allment omforente tiltak som var i alle kvinners interesse. Kvinneaktivister, enslige mødre og jordmødre kjempet for sine egne interesser. I mange tilfeller fikk de innflytelse på den politiske prosessen og oppnådde resultater som gikk på tvers av andre kvinners interesser.

Gjennom sin artikkel har Anna M. Peterson gitt et interessant nytt syn på et velkjent tema, og bekrefter viktigheten av å gå til kildene og tilsynelatende velutforskede problemfelt med friske øyne.